

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

ENSENYAMENT DE LA COMPETÈNCIA GRAMATICAL I PRAGMÀTICA EN CATALÀ

Coordinació: RIBES AMOROS, MARIA SALOME

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ENSENYAMENT DE LA COMPETÈNCIA GRAMATICAL I PRAGMÀTICA EN CATALÀ			
Codi	14121			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Ensenyament d'Espanyol/Català per a Immigrants	1	OPTATIVA	Semipresencial / Virtual
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	RIBES AMOROS, MARIA SALOME			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Per a estudiants en mode semipresencial Classes presencials (HP) 28 HP Treball autònom 119 HNP_a Tutories 3 HNP</p> <p>Per a estudiants en mode virtual Classes virtuals 4 HNP_s (síncrones) 146 HNP_a (de treball autònom, tutories, xats, consultes...)</p>			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català (sessions presencials i activitats) Català i castellà i, ocasionalment, francès i anglès (bibliografia i materials)			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
RIBES AMOROS, MARIA SALOME	salome.ribes@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura forma part del Mòdul IV, anomenat Especialitat en català, en què es pretenen assentar les bases teòriques i metodològiques per afrontar l'ensenyament dels aspectes de pronunciació, gramaticals, lèxics i discursius de la llengua catalana a alumnat que no té el català com a primera llengua.

En concret, en aquesta assignatura s'estudiaran, des d'una perspectiva pragmàtica i discursiva i, per tant, tenint en compte les diferents situacions comunicatives que ha d'afrontar un/a parlant estranger/a – especialment immigrant –, per un costat, la forma d'ensenyar la gramàtica de la llengua catalana i, per l'altre, les estratègies per detectar i fer superar la interllengua, basant-se en les actuals teories d'ensenyament/aprenentatge de segones llengües.

Es tindran en compte les diferències dialectals.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Exercir adequadament la docència de llengua en contextos pedagògics en què el català és una segona llengua o una llengua estrangera.
- Planificar i avaluar el procés d'ensenyament/aprenentatge de la llengua catalana a curt, mitjà i llarg termini, de manera coherent al context d'ensenyament i al currículum, i amb objectius i metodologies diferents.
- Dissenyar i desenvolupar materials didàctics destinats a l'ensenyament del català com a llengua estrangera, en especial per a l'aprenentatge d'immigrants.
- Investigar en l'ensenyament d'una segona llengua i de la seva cultura, així com en mediació lingüística i cultural.
- Respondre autònomament a les exigències que vagin sorgint en el context social i educatiu, i assumir diferents responsabilitats com a professor o professora i com a membre d'un equip docent.

Competències

CB2. Saber aplicar els coneixements adquirits i resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'ensenyament/aprenentatge del català com a llengua estrangera.

CB3. Ser capaç d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

CB4. Saber comunicar les conclusions –i els coneixements i raons últimes que les sustenten– a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

CB5. Adquirir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera autònoma.

CG1. Assolir la correcció en l'expressió oral i escrita.

CG2. Dominar les TIC.

CG4 Adquirir les eines i tècniques pedagògiques per a la planificació i el desenvolupament de l'activitat docent a la classe d'ELE/CLE en tots els nivells de llengua (fonètica, gramàtica, lèxic i fraseologia) i en les diferents situacions comunicatives.

CG5. Aprendre a dissenyar, elaborar, editar i implementar material didàctic d'ELE/CLE..

CE1 Identificar els aspectes de major dificultat de la fonètica, la gramàtica, els usos pragmàtics i el lèxic de la llengua espanyola/catalana i desenvolupar mecanismes per a la seva adquisició per part de l'alumnat que posseeix una altra llengua materna.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. La gramàtica en un context d'adquisició de llengües estrangeres.
2. Metodologia de l'ensenyament de la gramàtica: escoles i mètodes.
3. Anàlisi de dificultats en l'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana.
4. Detecció de problemes i disseny d'estratègies d'intervenció.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia de l'ensenyament/aprenentatge d'aquesta assignatura canvia segons es tracti d'alumnat en modalitat semipresencial i d'alumnat en modalitat virtual.

Pel que fa a la modalitat semipresencial, hi ha assignades 28 hores lectives que s'impartiran en sessions de quatre hores, amb mitja hora de descans, segons la distribució següent:

Calendari de sessions presencials		
mes	dia	hora
març	divendres 8	17.00 - 21.30
	dissabte 9	09.00 - 13.30
abril	divendres 5	17.00 - 21.30
	dissabte 6	09.00 - 13.30
	divendres 26	17.00 - 21.30
	dissabte 27	09.00 - 13.30
maig	divendres 17	17.00 - 21.30

Les sessions presencials serviran per explicar qüestions teòriques i metodològiques així com per resoldre les dificultats que s'hagin identificat durant el desenvolupament de les activitats fixades pel professorat. Seran de naturalesa teoricopràctica i utilitzaran diferents dinàmiques de treball a l'aula.

Pel que fa a l'ensenyament en modalitat virtual, també tindrà, com a mínim, quatre sessions virtuals, segons el calendari següent, en què es podran resoldre els dubtes que s'hagin produït en el desenvolupament de l'assignatura:

Calendari de sessions virtuals
11 de març
8 d'abril

29 d'abril
15 de maig

Assistència a classe

- l'alumnat en modalitat semipresencial que no pugui assistir a alguna sessió presencial haurà de fer una activitat addicional per assolir els continguts treballats en aquesta sessió.

- l'alumnat en modalitat virtual, haurà de fer les activitats marcades com a pròpies de l'ensenyament virtual a més de les comunes a la resta de l'alumnat.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Sobre la base del que s'hagi explicat en les sessions presencials, de les lectures obligatòries i del material proporcionat pel professorat i penjat en el campus virtual (plataforma SAKAI), s'estableixen en total 3 activitats per a tot l'alumnat i tres activitats complementàries més per a l'alumnat en modalitat virtual:

Calendari d'activitats per a l'alumnat en modalitat semipresencial		
activitat	descripció	data lliurament
1	Síntesi de lectures	20 de març
2	Anàlisi d'aspectes gramaticals de la llengua catalana en contrast amb altres llengües	24 d'abril
3	Disseny de materials docents destinats a adquirir elements i estructures gramaticals de la llengua catalana	29 de maig

Calendari d'activitats per a l'alumnat en modalitat virtual		
activitat	descripció	data lliurament
1	Síntesi de lectures	20 de març
2	Activitats complementàries 1	27 de març
3	Anàlisi d'aspectes gramaticals de la llengua catalana en contrast amb altres llengües	24 d'abril
4	Activitats complementàries 2	29 d'abril
5	Disseny de materials docents destinats a adquirir elements i estructures gramaticals de la llengua catalana	29 de maig
6	Activitats complementàries 3	29 de maig

L'alumnat identificarà, d'una banda, els elements gramaticals potencialment difícils per a un col·lectiu determinat d'aprenents de català com a llengua estrangera i n'analitzarà el tractament en els manuals d'ensenyament i en altres materials docents. D'altra banda, seleccionarà diferents situacions comunicatives habituals en la interacció verbal i social de la comunitat catalanoparlant, determinarà quins són els exponentes lingüístics d'aquesta interacció i elaborarà un conjunt d'activitats o materials per treballar aspectes de la gramàtica catalana necessaris per aconseguir una comunicació d'èxit.

Les activitats i les instruccions exactes sobre en què consisteix cada activitat i sobre com haurà de dur-se a terme es donaran a les sessions presencials i es penjaran al campus virtual, a l'apartat ACTIVITATS, lloc a través del qual l'alumnat també ha d'enviar al professorat les activitats fetes.

Les tasques hauran de lliurar-se com a màxim en la data establerta en aquest programa. En cas que no es facin adequadament, la professora podrà demanar-ne la repetició o la realització d'una activitat o activitats compensatòries per assegurar l'assoliment de les competències marcades en aquesta assignatura. En aquest cas, la professora establirà el calendari de lliurament de les tasques que cal repetir i de les activitats compensatòries.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura es distribueix de la manera següent:

Per a l'alumnat en modalitat semipresencial

Tipologia de tasques	Hores de treball de l'alumnat	Criteris d'avaluació
Sessions presencials	28 h	
Tutories	3 h	
Bloc 1: Activitat 1	24 h	25 %
Bloc 2: Activitat 2	41 h	35 %
Bloc 3: Activitat 3	54 h	40 %
TOTAL	150 h	100%
Participació i implicació a l'assignatura		+10%

Per a l'alumnat en modalitat virtual

Tipologia de tasques	Hores de treball de l'alumnat	Criteris d'avaluació
Bloc 4: Activitats complementàries	28h	
Tutories	3h	
Bloc 1: Activitat 1	24 h	25 %
Bloc 2: Activitat 2	41 h	35 %
Bloc 3: Activitat 3	54 h	40 %
TOTAL	150 h	100%
Participació i implicació a l'assignatura		+10%

IMPORTANT: El calendari de lliurament de tasques pot modificar-se per tal de coordinar el lliurament conjunt de totes les tasques del segon quadrimestre.

Aspectes que cal tindre en compte en l'avaluació:

No totes les tasques són evaluables, encara que són obligatòries. Concretament, les activitats complementàries tenen una dedicació de 28 hores, que és la corresponent a les sessions presencials a les quals obligatòriament ha d'assistir l'alumnat en modalitat semipresencial. Tot i que no s'avaluïn, han d'estar ben fetes, ja que són

indispensables per avaluar la resta d'activitats. A més, serveixen per valorar l'interès i la implicació de l'estudiantat.

Per a poder avaluar l'assignatura, l'alumnat haurà d'haver lliurat el 100% dels elements avaluables i les activitats complementàries (en cas del seguiment virtual). Per aprovar, caldrà obtenir una mitjana de 5 en el conjunt d'activitats realitzades. Les activitats suspeses o no lliurades amb un valor superior al 30% (les activitats 2 i 3) es podran tornar a lliurar durant el període de recuperació, atenent a l'article 1.2, punt 2d de la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la Docència en Graus i Màsters de la Universitat de Lleida (aprovada pel Consell de Govern de 26 de febrer de 2014). Aquesta normativa diu concretament:

"L'estudiantat té dret a recuperar qualsevol activitat d'avaluació igual o superior al 30% de la nota final en una assignatura o matèria, exceptuant-ne les pràctiques de l'assignatura, si s'escauen."

La nota màxima de les activitats lliurades durant aquest període serà un 5.

Les assignatures (o matèries) dels màsters oficials s'avaluen en una única convocatòria. Si no se supera, l'alumna o alumne ha de matricular-s'hi novament el curs següent. Aquesta assignatura, en impartir-se al segon quadrimestre, s'avalua el mes de juny.

IMPORTANT: Quedarà automàticament suspesa qualsevol activitat que tingui més de 4 faltes d'ortografia o morfosintàctiques, tenint en compte que qualsevol error gramatical afectarà negativament la qualificació de l'activitat.

En cas de **frau acadèmic o còpia espontània**, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

La normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL pot consultar-se a: http://www.udl.cat/export/sites/universitat-lleida/ca/udl/norma/.galleries/docs/Ordenacio_academica/Normativa-davaluacio-i-qualif.-graus-i-masters-UdL-CG-25-10-2016.pdf

Bibliografia i recursos d'informació

TEORIA GRAMATICAL

Balcells, Jordi (2005), *Llegir i escriure: competències bàsiques*, Barcelona, Castellnou.

Calsamiglia, Helena et al. (1990), *Text i ensenyament. Una aproximació interdisciplinària*, Barcelona, Barcanova.

Camps, Anna et al. (1994), *Context i aprenentatge de la llengua escrita*, Barcelona, Barcanova.

Camps, Anna i Montserrat Ferrer (coord.) (2000), *Gramàtica a l'aula*, Barcelona, Graó.

Camps, Anna i Felipe Zayas (coord.) (2006), *Seqüències didàctiques per aprendre gramàtica*, Barcelona, Graó.

Castellà, Josep M. (1992), *De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic*, Barcelona, Empúries.

Cuenca, M. Josep i Joseph Hilferty (1999), *Introducción a la lingüística cognitiva*, Barcelona, Ariel.

Cuenca, Maria Josep (1992), *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*, València, Tàndem edicions.

Dolz, Joaquim i Bernard Schneuwly (2006), *Per a un ensenyament de l'oral. Iniciació als gèneres formals a l'escola*, València/Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana/Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Escavy, Ricardo (2008), *Pragmática y subjetividad lingüística*, Murcia, Universidad de Murcia.

Fernández, Sonsoles (1983), *Didáctica de la gramática*, Madrid, Narcea, S.A. de Ediciones.

Gutiérrez Quintana, Esther (2007), *Enseñar español desde un enfoque funcional*, Madrid, Arco Libros.

Melero Abadía, Pilar (2000), *Métodos y enfoques en la enseñanza/aprendizaje del español como lengua extranjera*, Madrid, Edelsa.

Solé i Sanosa, Mercè (coord.) (2005), *Metodologia de l'ensenyament de la llengua catalana*, Barcelona, UOC.

MANUALS I LLIBRES DE DIDÀCTICA

Abelló, Xavier i Judith Rodríguez (2006), *Llengua catalana. Basic 1*, Barcelona, Barcanova.

Amadeo, Imma i Jordi Solé (2004), *Curs pràctic de redacció*, Barcelona, Columna.

Badia, Dolors et al. (1992), *Joc de ploma: propostes per a l'expressió escrita*, Barcelona, Graó.

Badia, Dolors i Conxita Sal·lari (2003), *Llengua catalana. Nivell inicial*, Vic, l'Àlber.

Badia, Dolors i Lydia Verdeny (2007), *Jocs i activitats orals per al català inicial*, Barcelona, l'Àlber.

Badia, Dolors i Montserrat Vilà (2009), *Jocs d'expressió oral i escrita: l'organització de l'activitat i la participació a l'aula*, Vic, Eumo.

Badia, Jordi et al. (1999), *Català per a persones adultes*, Barcelona, Castellnou.

Bassa, Ramon (2000), *Camins: exercicis de comprensió lectora*, Palma, Govern balear/Moll.

Besora, Ramon i Mercè Fluvià (1985), *Del plaer de llegir al joc d'escriure*, Vic, Eumo.

Boixaderas, Rosa et al. (1990), *Hola!*, Vic, Eumo.

Cassany, Daniel (2003), *Ensenyar llengua*, Barcelona, Graó.

Castellanos, Josep-Anton (1999), *Quadern. Normativa bàsica de la llengua catalana, amb exercicis autocorrectius*, Bellaterra, ICEUAB.

Comelles, Salvador (2001), *100 jocs de vocabulari*, Vic, Eumo.

Ibós, Judit (coord.) (2010), *Pervindre. Curs d'iniciació a la llengua catalana (A1)*, Lleida, UdL: Servei Lingüístic.

Mas, Marta i Albert Vilagrasa (coord.) (2005), *Veus 1. Curs de català*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Miró, Mònica i Montserrat Comelles (coord.) (1998), *Català sense distàncies 1: curs d'autoaprenentatge*, Barcelona, Generalitat de Catalunya/Pòrtic.

Miró, Mònica i Montserrat Comelles (coord.) (1998), *Català sense distàncies 2: curs d'autoaprenentatge*, Barcelona: Generalitat de Catalunya/Pòrtic.

Tió, Jaume (1986), *Curs de català per a estrangers*, Vic, Eumo.

GRAMÀTIQUES

Badia i Margarit, Antoni M. (1994), *Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

Bastons Villalonga, Núria et al. (2011), *Gramàtica pràctica del català*, Barcelona, Teide (nivells A1-B2)

GramatiCard: totes les regles de la gramàtica catalana (1999), Barcelona, Castellnou.

IEC (2016), *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona, IEC.

Jané, Albert (1979), *Gramàtica essencial de la llengua catalana*, Barcelona, Bruguera.

Marvà, Jeroni (1968), *Curs superior de gramàtica catalana*, Barcelona, Barcino.

Moll, Francesc de Borja (1968), *Gramàtica catalana*, Palma, Moll.

Solà, Joan (coord.) (2002), *Gramàtica del català contemporani*, 3 volums, Barcelona, Empúries.

GRAMÀTIQUES EN LÍNIA

Resum de gramàtica bàsica de la UB (2002): <http://www.ub.edu/slc/autoaprenentatge/gramatik/>

IEC, [Gramàtica essencial de la llengua catalana - Institut d'Estudis Catalans \(iec.cat\)](http://www.iec.cat/gramatica-essencial-de-la-llengua-catalana)

Optimot, consultes lingüístiques: <http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

DICCIONARIS EN LÍNIA

Alcover, Antoni i Francesc de Borja Moll, *Diccionari Català-Valencià-Balear*, <http://dcvb.iecat.net/>

Diccionari descriptiu de la llengua catalana, <https://dcc.iec.cat/>

DIEC2: <http://dlc.iec.cat/>

Diccionari normatiu valencià, [Diccionari normatiu valencià \(gva.es\)](http://www.diccionari-normatiu-valencia.gva.es)

Enciclopèdia Catalana, <http://www.enciclopedia.cat/>

Espinal, M. Teresa, *Diccionari de sinònims de frases fetes*, <https://dsff.uab.cat/>

Gran Diccionari de l'Enciclopèdia Catalana, <http://www.diccionari.cat/>

Institut d'Estudis Catalans, *Corpus textual informatitzat de la llengua catalana*, <https://ctilc.iec.cat/>

Jané, Albert, *Diccionari de sinònims*, <https://sinonims.iec.cat/>

TERMCAT, Centre de Terminologia de la Llengua Catalana, <http://www.termcat.cat/>

TRADUCTORS EN LÍNIA

<http://www.softcatala.org/traductor>

<http://traductor.gencat.cat/>

<https://translate.google.com/?hl=ca>

CERTIFICATS DE CATALÀ

Generalitat de Catalunya: http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/acreditacio_coneixements/certificats_de_catala/

Intercat: <http://www.intercat.cat/es/info/certificats-oficials-catala.jsp>

Certificats i diplomes de llengua catalana dels Serveis Lingüístics: <http://www.cifalc.cat/certificats-de-catala/>

